

REGISTRY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Renáta Máchová

Ústav systémového inženýrství a informatiky, FES, Univerzita Pardubice

Abstrakt: Tento příspěvek se zabývá tvorbou a vývojem databázových systémů v souvislosti s přijetím zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a popisuje budování základních registrů veřejné správy. V závěru jsou pak zhodnoceny přínosy vybraných registrů.

Abstract: This article concerns on creation and development of database systems in the view of act 365/2000, about information systems in public administration. Article is focused to creation of basic registers of public administration too. There are also described contributions of selected registers.

Klíčová slova: Registr, databázový systém, veřejná správa

Key words: Register, database systems, public administration

Úvod

V roce 1999 byla vládou České republiky schválena Koncepce budování informačních systémů veřejné správy [2] a v březnu 2004 byla tato koncepce potvrzena dokumentem Státní informační a komunikační politika – e-Česko 2006 [4]. V červenci 2000 pak Parlament ČR schválil zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a změně některých dalších zákonů [6]. Z toho vyplývá také závazek vlády připravit zákon o výměně dat ve veřejné správě (zákon o registrech veřejné správy) a rozšířit využitelnost informačních systémů veřejné správy s tím, že budou propojeny subsystémy a registry veřejné správy, využitelné i pro veřejnost.

Pro splnění tohoto závazku byl vládou učiněn první krok tím, že bylo přijato unesení č. 1064 z 3. 11. 2004 [5], kterým byl schválen věcný záměr zákona o sdílení dat při výkonu veřejné správy. Základní myšlenkou tohoto zákona je úprava sdílení dat mezi orgány vykonávající veřejnou správu. Toto sdílení dat je založeno na poskytování a předávání údajů mezi informačními systémy veřejné správy dálkovým přístupem pro účely výkonu správní činnosti. Tento zákon by také měl stanovit pravidla pro vedení registrů veřejné správy.

Registr (obecně) je definován jako množina záznamů obsahující identifikační data o existenci a relativně stálá data o kvalitativních vlastnostech reálně existujících prvků (objektů) dané třídy, jejichž výskyt je jedinečný [1].

Základní registry jsou nejdůležitější registry veřejné správy a měly by být uvedeny do provozu jako první [3] :

- registr obyvatel,
- hospodářský registr,
- registr nemovitostí,
- registr územní identifikace a adres.

Právní aspekty

V rámci legislativní přípravy bude nutné zpracovat obecnou právní úpravu sdílení dat při výkonu veřejné správy a zákonné úpravy pro zřízení a vedení jednotlivých registrů veřejné správy. Postupně budou muset být přijímány návrhy zákonů týkající se této problematiky, ale

prvním z nich bude zákon o sdílení dat při výkonu veřejné správy, který by měl řešit problematiku sdílení dat ve veřejné správě v obecné rovině.

Pro splnění účelu tohoto zákona by měly být v provozu alespoň některé registry a v této souvislosti se budou muset připravit jednotlivé legislativní návrhy [3]:

- registr obyvatel – novela zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), zahrnující i problematiku registru;
- hospodářský registr – nový zákon;
- registr nemovitostí – novela zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- registr územní identifikace a adres – nový zákon.

Jednotlivé právní úpravy budou také doprovázeny novelami dalších zákonů.

Základní registry veřejné správy

Registr obyvatel

V registru obyvatel bude vedena stávající evidence základních údajů o fyzických osobách-obyvatelích České republiky.

Stěžejní funkcí registru obyvatel bude zajistit, aby všechny orgány veřejné správy mezi sebou vzájemně i ve vztahu k subjektům vně veřejné správy používaly jednotné údaje o obyvatelích České republiky, které pocházejí z registru obyvatel.

Správce registru obyvatel bude Ministerstvo vnitra.

Hospodářský registr

V hospodářském registru bude vedena evidence základních údajů o ekonomických jednotkách v České republice.

Stěžejní funkcí hospodářského registru bude sjednocení roztržštěné evidence ekonomických jednotek podnikatelského i nepodnikatelského charakteru a dosažitelnost těchto údajů pro orgány veřejné správy a veřejnost.

V hospodářském registru budou vedeny:

- všechny právnické osoby,
- organizační složky právnické osoby, které mají právní subjektivitu a jednají vlastním jménem,
- organizační složky státu, které jsou účetní jednotkou,
- veřejnoprávní korporace (včetně krajů a obcí), vystupují-li v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající,
- fyzické osoby, které jsou podnikateli podle obchodního zákoníku a jsou zapsány v evidenci,
- organizační složky zahraničních osob, které jsou zapsány v obchodním rejstříku.

Základem hospodářského registru budou data z obchodního rejstříku, z registru živnostenského podnikání a dalších evidencí, ve kterých jsou vedeny různé typy ekonomických jednotek.

Hospodářský registr bude zřízen zákonem a tím bude upravena i jeho správa.

Registr nemovitostí

V registru nemovitostí bude vedena evidence základních údajů o nemovitostech v České republice.

Stěžejní funkcí tohoto registru bude zajistit, aby všechny orgány veřejné správy mezi sebou vzájemně i ve vztahu k subjektům vně veřejné správy používaly jednotné údaje o nemovitostech České republiky, které pocházejí z registru nemovitostí.

V registru nemovitostí budou vedeny:

- budovy evidované v katastru nemovitostí,
- pozemky v podobě parcel,
- stavby spojené se zemí pevným základem, a vlastnické vztahy k nim
- katastrální území.

Vybrané údaje o nemovitostech a jejich vlastnictví ze stávajícího informačního systému katastru nemovitostí budou vzaty za základ registru nemovitostí. Údaje o nemovitostech vedené v registru nemovitostí budou v úzké vazbě na katastr nemovitostí České republiky.

Správcem registru nemovitostí bude Český úřad zeměměřičský a katastrální.

Registr územní identifikace a adres

V registru územní identifikace a adres bude vedena evidence základních údajů o územních prvcích a územně evidenčních jednotkách v České republice.

Stěžejní funkcí tohoto registru bude zajistit, aby všechny orgány veřejné správy mezi sebou vzájemně i ve vztahu k subjektům vně veřejné správy používaly stejné vybrané územní prvky a územně evidenční jednotky a základní údaje o nich, které pocházejí z registru územní identifikace a adres.

V registru územní identifikace a adres budou vedeny:

- vybrané územní prvky, např. území kraje, území okresu, území obvodu obce s rozšířenou působností, území obvodu obce s pověřeným obecním úřadem, území obce, území vojenského újezdu, území městských obvodů a městských částí v hlavním městě Praze a ve statutárních městech a adresní bod. Další územní prvky jako katastrální území, budova a parcela, budou do registru přebírány registru nemovitostí,
- vybrané územně-evidenční jednotky (část obce, ulice, adresní poštovní provozovna – PSČ)

Zdrojem dat pro registr územní identifikace a adres budou různé informační systémy:

- Český úřad zeměměřičský a katastrální vede vybrané identifikační údaje v informačním systému katastru nemovitostí,
- Ministerstvo vnitra vede subsystém Adresa, jako součást informačního systému evidence obyvatel,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí vede územně identifikační registr adres pro účely doručování státní sociální podpory,
- Český statistický úřad vede registr sčítání obvodů a územně identifikační registr základních sídelních jednotek.

Registr územní identifikace a adres bude zřízen zákonem a tím bude upravena i jeho správa.

Přínosy vybraných registrů

Přínosy hospodářského registru

- nahrazení několika desítek informačních systémů systémem jediným,
- úspory v personální oblasti v souvislosti s přenesením rozvoje a provozu evidencí do jednoho centra odhadovaný na více než desítku pracovníků minimálně vyváží personální potřeby hospodářského registru,
- sjednocení údajů sledovaných o ekonomických jednotkách a jednotné rozhraní,
- kvalitnější kontroly zapisovaných údajů s využitím sdílení dat z ostatních registrů veřejné správy zamezí podvodnému vkládání neexistujících osob a neexistujících adres a zvýší transparentnost a důvěryhodnost evidencí, zvýší vymahatelnost práva vůči ekonomickým jednotkám,
- zásada jediného zápisu každého údaje a odstranění násobných registrací povede ke snížení administrativní náročnosti vedení evidencí a v konečném důsledku na personální úspory,
- centrální přidělování IČ zamezí vzniku duplicit,
- výrazné zkvalitnění některých méně významných evidencí, které obsahují malý počet ekonomických jednotek, a proto by bylo neefektivní pro ně budovat nákladný IS, avšak s přechodem na IS HR získají plnohodnotnou infromatickou podporu,
- zavedení elektronických registrací povede na snížení administrativní náročnosti zápisů do evidencí a personální úspory,
- snížení nároků na straně ekonomických jednotek v důsledku odstranění násobných registrací, zavedení možnosti elektronických registrací apod.,
- jednotný informační a datový zdroj pro veřejnost přinese zjednodušení procesů, sjednocení způsobů vydávání výpisů, zkvalitnění poskytovaných informací a zprůhlednění hospodářského prostředí. [7]

Přínosy registru územní identifikace a adres

- snížení počtu informačních systémů nebo jejich částí, v jejich rámci se zjišťují, vedou a primárně udržují údaje typu územních prvků a adres, a tím i snížení nákladů spojených s vedením informačního systému (úspora nákladů na nákup techniky, provozních nákladů, komunikace),
- úspora času spojená s dohledáváním důvodů odlišně uváděné adresy v jednotlivých registrech,
- zamezení možnosti zápisu neexistující adresy resp. spojení subjektu s neexistující adresou a z toho vyplývající zprůhlednění a snížení chybovosti ostatních registrů,
- sjednocení údajů, které na sebe vážou v jediném registru s referenčními údaji umožní jednodušší komunikaci mezi informačními systémy veřejné správy,
- zlepšení ve vymáhání práva vůči subjektům i osobám, nyní vedeným na neexistujících adresách [8].

Literatura

- [1] Komárková J., Kopáčková H., Šimonová S. Informační systémy a informační síť. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004, 92, ISBN 80-7194-698-2
- [2] Koncepce budování informačních systémů veřejné správy. Praha: ÚSIS, 1999.
- [3] Návrh dalšího postupu v oblasti budování registrů veřejné správy. Praha: MI ČR, 2004.
- [4] Státní informační a komunikační politika. Praha: MI ČR, 2004.
- [5] Usnesení vlády ČR ze dne 3. listopadu 2004 č. 1064 k návrhu věcného záměru zákona o sdílení dat při výkonu veřejné správy.
- [6] Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a změně některých dalších zákonů.

[7] Analýza a návrh registru územní identifikace, adres a nemovitostí, Schváleno usnesením vlády z 12. října 2005 č. 1306.

[8] Návrh řešení hospodářského registru, MI, duben 2006.

Kontaktní adresa:

Ing. Renáta Máchová, Ph.D.

Ústav systémového inženýrství a informatiky, Fakulta ekonomicko-správní,

Univerzita Pardubice, Studentská 84, 532 10 Pardubice,

tel.: 466 036 074

e-mail: renata.machova@upce.cz